

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 228/2021-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca), zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval návrh [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Romanom Bušom, advokátom, Tobrucká 6, Bratislava, na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií č. k. VP/90/20/K z 18. novembra 2020 a takto

r o z h o d o l :

Návrh **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a argumentácia v návrhu

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 19. marca 2021 doručený návrh navrhovateľa na preskúmanie rozhodnutia Výboru Národnej rady Slovenskej republiky pre nezlučiteľnosť funkcií (ďalej len „výbor“) č. k. VP/90/20/K z 18. novembra 2020 prijatého podľa ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ústavný zákon“).

2. Ústavný súd si vyžiadal od výboru spisový materiál ku konaniu vedenému pod č. VP/90/20/K, z ktorého okrem iného zistil tieto skutočnosti:

Navrhovateľ je bývalým poslancom Národnej rady Slovenskej republiky. Výbor prijal na svojej 8. schôdzi 18. novembra 2020 napadnuté rozhodnutie v konaní vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov č. VP/90/20/K z dôvodu porušenia povinnosti navrhovateľa podať oznámenie funkcií, zamestnaní, činností a majetkových pomerov podľa čl. 7 ústavného zákona v lehote ustanovenej v čl. 7 ods. 1 tohto ústavného zákona.

3. Výbor vo výroku napadnutého rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ tým, že nepodal oznámenie podľa čl. 7 ústavného zákona v stanovenej lehote, porušil povinnosť ustanovenú v čl. 7 ods. 1

ústavného zákona, pričom špecifikoval, že mandát navrhovateľovi zanikol 29. februára 2020, oznámenie za rok 2019 mal podať do 30. apríla 2020, a navrhovateľ si túto povinnosť splnil až 22. júna 2020. Výbor uložil navrhovateľovi v súlade s čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona pokutu v sume zodpovedajúcej mesačnému platu navrhovateľa vo výške 3 039 eur, ktorú je povinný uhradiť do 30 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na príjmový účet Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky.

4. Navrhovateľ sa návrhom domáha zrušenia napadnutého uznesenia s odôvodnením, že povinnosť podľa čl. 7 ústavného zákona si nespĺnil v zákonnej lehote z dôvodu, že „*v súvislosti s pandemiou Covid zákon zakazoval, aby som opúšťal obydlie. Akonáhle mi zákon umožnil splniť si zákonnú povinnosť, tak som si ju splnil.*“.

5. Navrhovateľ tiež poukazuje na to, že jeho majetkové pomery sa „*nezmenili*“ a uloženie pokutu považuje za „*neprimerane krutú*“ vzhľadom na to, že je starobným dôchodcom a jeho mesačný starobný dôchodok predstavuje 577,30 eur.

II.

Posúdenie vecí ústavným súdom

6. Ústavný súd vo veciach týkajúcich sa konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov judikoval, že zmyslom a účelom ústavného zákona je zabezpečiť právny mechanizmus ochrany verejného záujmu pri výkone verejných funkcií, spočívajúci v zamedzení vzniku rozporu osobných záujmov verejných funkcionárov s uvedeným verejným záujmom v súvislosti s výkonom svojej funkcie a predchádzať zneužívaniu verejnej funkcie, prípadne zneužívaniu postavenia s ňou spojeného na osobný prospech. Zmyslom konania vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je preveriť plnenie ústavného zákona (IV. ÚS 177/07, III. ÚS 141/2010, II. ÚS 188/2014).

7. Konanie vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je konaním sui generis upraveným ústavným zákonom, v rámci ktorého oprávnený orgán v konečnom dôsledku rozhoduje o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach verejných funkcionárov vyplývajúcich verejným funkcionárom predovšetkým z čl. 4 až čl. 8 ústavného zákona (III. ÚS 229/2017, II. ÚS 315/2018). V takomto konaní musí byť bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že verejný funkcionár nespĺnil alebo porušil povinnosť alebo obmedzenie ustanovené ústavným zákonom alebo zákonom (čl. 9 ods. 6 ústavného zákona).

8. Ústavný súd vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov opakovane zdôraznil, že povinnosť orgánov verejnej moci majúcich právomoc rozhodovať v konaní upravenom všeobecne záväznými právnymi predpismi o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb zistiť správne a v dostatočnom rozsahu

skutkový stav v nimi rozhodovanej veci (bez ohľadu na jej prípadnú náročnosť) a s tým spojená povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie (a teda zároveň konkretizovať v odôvodnení rozhodnutia dôkazy, ktoré vykonal, zdroj toho-ktorého dôkazu, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov a ako sa vyrovnal s ťažiskovými návrhmi a námietkami účastníkov), obe vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy, sú jedny zo základných znakov ústavne aprobovaného postupu konajúceho orgánu verejnej moci a ochranou účastníkov konania pred svojvôľou konajúceho orgánu verejnej moci (II. ÚS 188/2014, I. ÚS 414/2016, II. ÚS 542/2017).

II.1. K námietke týkajúcej sa dôvodov nesplnenia povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona

9. Podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu verejný funkcionár je povinný do 30 dní odo dňa, keď sa ujal výkonu verejnej funkcie, a počas jej výkonu do 30. apríla každého kalendárneho roka podať písomné oznámenie za predchádzajúci kalendárny rok, v ktorom uvedie,

a) či spĺňa podmienky nezlučiteľnosti výkonu funkcie verejného funkcionára s výkonom iných funkcií, zamestnaní alebo činností podľa čl. 5 ods. 1 až 3,

b) aké zamestnanie vykonáva v pracovnom pomere, obdobnom pracovnom vzťahu alebo štátnozamestnaneckom pomere a akú podnikateľskú činnosť vykonáva popri výkone funkcie verejného funkcionára,

c) aké má funkcie v štátnych orgánoch, v orgánoch územnej samosprávy, v orgánoch právnických osôb vykonávajúcich podnikateľskú činnosť a v orgánoch iných právnických osôb; taktiež uvedie, z ktorých uvádzaných funkcií má príjem, funkčné alebo iné požitky a dátum, od ktorého sa ujal výkonu takej funkcie,

d) svoje príjmy dosiahnuté v uplynulom kalendárnom roku z výkonu funkcie verejného funkcionára a z výkonu iných funkcií, zamestnaní alebo činností, v ktorých vykonávaní verejný funkcionár pokračuje aj po ujatí sa výkonu funkcie verejného funkcionára,

e) svoje majetkové pomery a majetkové pomery manžela a neplnoletých detí, ktoré s ním žijú v domácnosti, vrátane osobných údajov v rozsahu titul, meno, priezvisko a adresa trvalého pobytu, podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho kalendárneho roka,

f) popis daru alebo iných výhod, ktoré verejný funkcionár prijal v kalendárnom roku, za ktorý podáva oznámenie, ak hodnota darov alebo iných výhod od jedného darcu alebo hodnota jedného daru presiahne 10-násobok minimálnej mzdy, vrátane druhu daru a dátum jeho prijatia.

10. Navrhovateľ argumentuje, že povinnosť podľa už citovaných ustanovení si nesplnil v zákonnej lehote z dôvodu, že „*v súvislosti s pandémiou Covid zákon zakazoval, aby som opúšťal obydlie*“.

11. Ústavný súd uvádza, že zo samotného návrhu nie je zrejmé, aký právny predpis má navrhovateľ na mysli, ktorý mu „*zakazoval, aby opúšťal obydlie*“ (navrhovateľ ho bližšie nešpecifikuje).

12. Je všeobecne známou skutočnosťou, že v Slovenskej republike bol v súvislosti so šírením vírusu COVID-19 vyhlásený od 16. marca 2020 núdzový stav, ktorý trval do 13. júna 2020. Počas núdzového stavu boli prijaté (okrem iných) i podzákonné právne normy, ktoré mali znížiť mobilitu obyvateľstva, avšak nikdy nie bezvýnimočne a vždy len na presne určený čas.

13. Napriek tomu, že ústavný súd rozumie obavám navrhovateľa o jeho zdravie, nenachádza logickú súvislosť medzi jeho argumentáciu súvisiacou so „*zákazom opustenia obydli*“ a splnením si povinnosti podľa čl. 7 ods. 1 ústavného zákona o ochrane verejného záujmu predovšetkým s poukazom na ustanovenie čl. 7 ods. 12 tohto ústavného zákona, podľa ktorého povinnosť podať písomné oznámenie podľa ods. 1 je splnená aj vtedy, ak bolo oznámenie podané elektronickými prostriedkami, spôsobom a za podmienok ustanovených v osobitnom predpise.

14. S poukazom na citovaný čl. 7 ods. 1 ústavného zákona pokladá ústavný súd za irelevantné dôvodenie navrhovateľa, že jeho majetkové pomery sa oproti minulému obdobiu „*nezmenili*“.

15. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd považuje argumentáciu navrhovateľa vo vzťahu k nesplneniu si povinnosti vyplývajúcej z ústavného zákona v stanovenej lehote za účelovú a posudzovanú námietku za neopodstatnenú.

II.2. K námietke týkajúcej sa výšky uloženej pokuty

16. Podľa čl. 9 ods. 10 písm. a) ústavného zákona pokuta sa ukladá v sume zodpovedajúcej mesačnému platu verejného funkcionára, ak ide o porušenie povinnosti podať oznámenie podľa čl. 7 v lehote ustanovenej v čl. 7.

17. Podľa čl. 9 ods. 16 ústavného zákona na účely tohto ústavného zákona sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon verejnej funkcie a v prípade uloženia pokuty v zmysle odseku 15 sa mesačným platom verejného funkcionára rozumie jedna dvanástina z jeho ročného príjmu za predchádzajúci kalendárny rok za výkon funkcie štatutárneho orgánu alebo predsedu štatutárneho orgánu orgánov verejnej moci a orgánov právnických osôb.

18. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia výboru vyplýva, že výška uloženej pokuty bola určená v súlade s už citovanými ustanoveniami ústavného zákona ako jedna dvanástina z ročného príjmu navrhovateľa, ktorý poberal za výkon verejnej funkcie v roku 2019 a ktorý predstavoval podľa oznámenia predsedu Národnej rady Slovenskej republiky č. PREDS-320/2020 zo 17. decembra 2020 sumu 36 468 eur.

19. Podľa názoru ústavného súdu výbor určil sumu sankcie za porušenie povinností správne, vo výroku napadnutého rozhodnutia ju celkom jasne uviedol a v jeho odôvodnení zrozumiteľne, dostatočne a ústavne udržateľne odôvodnil. Argumentáciu navrhovateľa spočívajúcu v neprimeranosti uloženej sankcie, keďže je poberateľom starobného dôchodku vo výške 577,30 eur, ústavný súd považuje vzhľadom na citované ustanovenia ústavného zákona, ako i skutkové zistenia výboru týkajúce sa výšky dosiahnutého príjmu navrhovateľa za výkon verejnej funkcie v roku 2019, ktorý tvorí základ výpočtu pokuty, za nedôvodnú.

20. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd dospel i vo vzťahu k tejto námietke navrhovateľa k záveru o jej neopodstatnenosti.

21. Ústavný súd konštatuje, že argumentácia navrhovateľa smerujúca proti napadnutému rozhodnutiu nie je dôvodná, teda nezakladá také dôvody na spochybňovanie napadnutého rozhodnutia výboru, ktoré by bolo potrebné posúdiť po prípadnom prijatí návrhu na ďalšie konanie. Ústavný súd preto návrh navrhovateľa ako celok odmietol už pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jeho zjavnej neopodstatnenosti.

22. Pre úplnosť ústavný súd konštatuje, že napriek tomu, že navrhovateľ v návrhu označil ako odporcov i Národnú radu Slovenskej republiky, Slovenskú republiku, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a Kanceláriu Národnej rady Slovenskej republiky, ústavný súd naň v takto určenom okruhu odporcov neprihliadal vzhľadom na § 237 (v spojení s § 32) zákona o ústavnom súde, ktorý definuje, že účastníkom konania vo veci preskúmania rozhodnutí vo veci ochrany verejného záujmu a zamedzenia rozporu záujmov je navrhovateľ a príslušný orgán verejnej moci, teda v okolnostiach posudzovanej veci výbor.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2021

Peter Molnár
predseda senátu